

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : ABTC/SSPNT/00001

ชื่อโครงการ : ศักยภาพผลิตภัณฑ์และแนวทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว 3 ทะเล: ทะเลอันดามัน ทะเลสาบสงขลาและทะเลอ่าวไทย

ชื่อนักวิจัย : นางสาวมณฑาทิพย์ แคนยุกต์, นายมานะ ชูวิชัย, นางสาวทวิพร นาคา,
นายณฤชิต ดีพร้อม
วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

E-mail Address : montatip_kanyook@hotmail.com lamakung@hotmail.com

fon131@hotmail.com ndeeprom@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 มกราคม พ.ศ.2551 – 31 ธันวาคม พ.ศ.2551

การวิจัยเรื่องศักยภาพผลิตภัณฑ์และแนวทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว 3 ทะเล : ทะเลอันดามัน ทะเลสาบสงขลา และทะเลอ่าวไทย มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล ในด้านความพร้อมของสถานที่ ด้านความสะดวกของการเดินทาง ด้านสถานที่พัก ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสาธารณูปโภค ด้านความปลอดภัย ด้านกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล 3) เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยในประเทศและชาวต่างชาติ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล 4) เพื่อสำรวจพื้นที่และรวบรวมผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน และแหล่งที่มีศักยภาพจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต 5) เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล 6) เพื่อให้ชาวบ้านที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเกิดความรัก ห่วงแหนในอัตลักษณ์และทรัพยากรทางทะเลที่เป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวประจำท้องถิ่นของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวเกาะทะเลในพื้นที่ 5 จังหวัด และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสำรวจ การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก การจัดเวทีชุมชนและแบบสอบถาม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ศักยภาพผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล ในด้านความพร้อมของสถานที่ ด้านความสะดวกของการเดินทาง ด้านสถานที่พัก ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสาธารณูปโภค ด้านความปลอดภัย ด้านกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรังเห็นว่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรังในภาพรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับสูง แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเห็นว่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรังทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง จังหวัดสตูลนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเห็นว่าศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับสูง จังหวัดพัทลุงนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเห็นว่าศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับสูง จังหวัดสงขลานักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นว่าศักยภาพการท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวเห็นว่าศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับสูง ส่วนจังหวัดนครศรีธรรมรชานักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเห็นว่าศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับสูง จึงสรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทั้งสามทะเลมีศักยภาพการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันแต่ทะเลจะมีเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยวเป็นตัวของตัวเอง นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนมากรู้สึกประทับใจที่ได้เข้ามาเที่ยว

2. พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว 5 จังหวัด มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน เช่น การเลือกสถานที่ท่องเที่ยว , ระยะเวลาในการเข้ามาท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยจะใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะใช้เวลาการท่องเที่ยวมากกว่า 4 วันขึ้นไป และด้านกิจกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยมาเพื่อพักผ่อน แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะเลือกทำทุกกิจกรรมทุกด้าน ๆ ที่แหล่งท่องเที่ยวจัดให้และที่ตนเองสนใจ

3. เปรียบเทียบความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยในประเทศและชาวต่างชาติ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเล ในด้านความพร้อมของสถานที่ ด้านความสะดวกของการเดินทาง ด้านสถานที่พัก ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสาธารณูปโภค ด้านความปลอดภัย ด้านกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความต้องการต่อผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัด แตกต่างกันไป ปรากฏว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรังมีความต้องการด้านสภาพแวดล้อมสูงสุด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต้องการด้านความสะดวกของการ

เดินทางสูงสุด นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดสตูลต้องการด้านสภาพแวดล้อมสูงสุด แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต้องการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน นักท่องเที่ยวชาวไทยเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดพัทลุงมีความต้องการด้านความพร้อมของสถานที่สูงสุด แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต้องการด้านความสะดวกของการเดินทางสูงสุด ส่วนจังหวัดสงขลานั้นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวมีความต้องการไม่แตกต่างกัน คือต้องการด้านสถานที่พักสูงสุด จังหวัดนครศรีธรรมราชโดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวมีความต้องการด้านความสะดวกของการเดินทางสูงสุด แต่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความต้องการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสูงสุด

4. **ทะเลอันดามัน** แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือ หาดปากเมง อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ - หาดราชมงคล หาดฉางกลาง หาดยาว หาดหยงหลิง - หาดสั้น การท่องเที่ยวทะเลตรัง (เกาะม้า เกาะเชือก - เกาะแหวน เกาะโหลง เกาะมุก - ถ้ำมรกต เกาะกระดาน เกาะแหวน เกาะลิบง เกาะรอก) เกาะสุกร ถ้ำเจ้าไหม - ถ้ำเจ้าคุณ แหลมตันหยงโปและหาดทรายขาว อุทยานแห่งชาติตะรุเตา หมู่เกาะอาดัง - ราวี สถานที่ท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเกาะลิดีเล็กและเกาะบุโหลนเล

ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวในขนาดพื้นที่อันดามัน ได้แก่ แหลมไทร เกาะตะเกียง ในจังหวัดตรัง และหมู่เกาะบุโหลน เกาะเขาใหญ่ - ปราสาทหินพันยอด หมู่เกาะลิดี ในจังหวัดสตูล

ทะเลสาบสงขลา แหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน ที่สำคัญคือ ทะเลน้อยและหาดแสนสุขลำปำ ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง และ การท่องเที่ยวเกาะยอ ในพื้นที่จังหวัดสงขลา

แหล่งที่มีศักยภาพจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านเกาะและทะเลอย่างยั่งยืนในพื้นที่ทะเลสาบสงขลา ได้แก่ สวนพฤกษศาสตร์พัทลุง แหลมจองถนนหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลหลวง ในจังหวัดพัทลุง และ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบ (คูขุด) ในอำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ทะเลอ่าวไทย แหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญคือ หาดสมิหลา ในจังหวัดสงขลา อุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้ อ่าวขนอม หาดโนนเพลา หาดหน้าด่าน หาดโนนเปรี๊ต อ่าวท้องหยี เขาพลายดำ เขาพลายดำ หาดหินงาม หาดคอเขา (หาดปิติ) ในจังหวัดนครศรีธรรมราชตอนบน

ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านเกาะและทะเลอย่างยั่งยืนในทะเลอ่าวไทย คือ แหลมตะลุมพุก ในบริเวณอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช และหาดทรายแก้วในจังหวัดสงขลา

5. แนวทางการพัฒนาระดับพื้นที่ เป็นแนวทางที่ชุมชนสามารถจัดการได้ด้วยชุมชนเอง ได้แก่ การสร้างอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว การสร้างกลุ่มและเครือข่ายการท่องเที่ยวทางด้านเกาะและทะเลกับแหล่งท่องเที่ยวด้านอื่น การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว 3 ทะเล สร้างเครือข่ายกับสถาบันการศึกษา สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว และการพัฒนาระบบสื่อความหมายการประชาสัมพันธ์และการบริการ

แนวทางการพัฒนาระดับนโยบาย เป็นแนวทางที่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรเข้ามาสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ให้มีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพภายในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การสร้างสาธารณูปโภคให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม การอบรมชุมชนให้มีความพร้อมกับการท่องเที่ยว การกำหนดนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแหล่ง เช่น จำนวนนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นของรัฐบาล เช่น อุทยาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ควรพัฒนาระบบการบริการอย่างเหมาะสมและให้ชุมชนมีส่วนร่วม

คำสำคัญ:	การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	พฤติกรรมนักท่องเที่ยว
	ศักยภาพการท่องเที่ยว	แนวทางการท่องเที่ยว
	ทะเลอันดามัน	ทะเลสาบสงขลา

ABSTRACT

Project Code : ABTC/SSPNT/00001

Project Title : The Potential of the Marine Sustainable Tourism Products and the Sustainable Tourism Trend on Seacoast and Island, and Tourist Behavior in Three Marine Areas: Andaman Sea, Songkhla Lake, and the Gulf of Thailand

Investigators : Kanyook M, Khunweechuay M, Naka T, Deeprom N
Southern College of Technology

E-mail Address : montatip_kanyook@hotmail.com lamakung@hotmail.com
fon131@hotmail.com ndeeprom@hotmail.com

Project Duration : 1 January 2008 – 31 December 2008

There are six main objectives of this project “the potential of the marine sustainable tourism products and the sustainable tourism trend on seacoast and island, and tourist Behavior in three marine areas: Andaman Sea, Songkla Lake, and the Gulf of Thailand.” First, the project was conducted to study the potential of the marine sustainable tourism products and the sustainable tourism trend on seacoast and island in terms of the recreational equipment availability of tourist destinations, convenience of traveling, lodging, surrounding environment, public utility, safety, activities and participation from local community. Second, the study was aimed to examine the tourist behaviors and need regarding the sustainable tourism products on the seacoast and three marine areas. Third, this project allowed the researchers to compare between the need of local tourist regarding to the sustainable tourism products on seacoast and island. Fourth, the other objective of this research was to check tourist attractions and collect relevant information related to sustainable tourism products from the current tourist attractions on the seacoast and island and also to develop current tourist attractions to the highest potential. Next, probably the most important reason of doing this project was to make use of the result of this study as guidelines for planning and development of sustainable tourism products on the seacoast and island. Last, this

study was aimed at encouraging local community who took part in the project to love marine resources and preserve their unique characteristics as tourism products available in their areas.

The subjects used in this study were both Thai and foreign tourists who visited seacoast and islands in the five provinces. Whereas the instruments used include cooperative observation, survey, in-depth interview, community gathering and questionnaires.

The followings are the results found in this study. First, with regards to the potential of sustainable tourism products on seacoast and islands in terms of the availability of recreational equipment, convenience of traveling, lodging, surrounding environment, public utility, safety, activity, and participation from local people was that: 1) in general, the Thai tourists rated the tourist spots in Trang as high in all of these eight aspects but not in the case of foreign tourists of the same province who rated as medium; 2) both Thai and foreign tourists who visited Satun, Pattalung & Nakhornsri Thammarat rated as high; 3) in contrast to the foreign visitors who rated as high, the Thai tourists in Songkla rated as medium. Therefore, it can be said that the seacoast areas provides different levels of tourism potentials, each has its own unique characteristics. Also, most tourist feel impressed about their visit. Second, in terms of tourists' behaviors and need regarding sustainable tourism products on seacoast and islands, it was found that the behaviors of both Thai and foreign tourists of the five provinces were different. This includes things like choosing the place to visit, the time spent on tour (the Thai visitors will most likely spend about 1-2 days, and over 4 days for the foreign tourists), activities to make the Thai tourists feel relaxed while their foreign counterparts would enjoy all types of activities provide by the tourist attractions as well as of their own interest. Third, when comparing the reasons why the Thai tourists decided to experience the sustainable tourism products on seacoast and islands with those of foreign tourists regarding the availability of recreational equipment, convenience of traveling, lodging, surrounding environment, public utility, safety, activity, and participation from local people, both groups reported differently. Most Thai tourists in Trang said that

surrounding environment was the factor that made they came to the places, while a large number of the foreign tourists wanted to visit the tourist destinations because of their convenience of traveling. The majority of Thai tourists said that they visited Satun because of its friendly environment, while the foreign tourists justified that they wanted to take part in local activities. When asking the Thai tourists in Satun, most of them said that they visited the place because of high usability of its tourist attractions, but the foreign tourists wanted to visited Satun because of the convenience of traveling to the places they wanted to visit. The level of need among most local and foreign tourists in Songkla was not different. They reported that they visited the place because of its convenient lodging. The convenience of traveling to the tourists destinations in Nakhornsri Thammarat made the Thai tourists decide to visit the place whereby its foreign tourists claimed that they wanted to participate with the local activities.

Fourth, it was revealed that the major tourists attractions on the Andaman sea were Pakmeng Beach, Jaomai Beach National Park, museums of sea animals-Ratchamongkon Beach, Chang Lang Beach, Yao Beach, Yong Ling Beach, on Trang seacoast (Ma Island, Chuak – Waen Island, Ngai Island, Muk Island, Morakot Island, Kradan Island, Libong Island, Rok Island), Sukorn island, Jaomai - Jaokun Cave, Tan Yong Po Cape and Sai Kao Beach, Tarutao National Park, Adng-Rawee Archipelago, tourist places in The National Park of Petra Archipelago include Lidi Lek Island and Bolon Island.

The potential of tourist places to be developed for future tourist attractions of the Andaman seacoast are Sai Cape and Takiang Island in Trang; Bolon Archipelago, Hin Pan Yod Castle, and Lidi Archipelago in Satun.

As for the Songkla Lake, the current tourist attractions are Talay Noi and Saen Suk Lampam Beach in Phattalung; and Koh Yor in Songkla.

The potential for sustainable tourist attractions in the future on the seacoast and islands around Songkla Lake include Phattalung Botanical Park, Jong Tanon Cape or Talay Luang Reservation in Phattalung, the reservation (Khukud) in Sating Pra, Songkla.

The main tourist attractions on the marine area of the Thai Gulf were Samila Beach in Songkla, the National Park of Khanom Beach in the Southern Archipelago, Khanom Gulf, Nai Plau Beach, Na Dan Beach, Nai Pret Beach, Thong Yee Gulf, Kao Plaidum, Hin ngam Beach, Khor Kao Beach (Piti Beach) in the northern part of Nakhornsri Thammarat.

Whereas the potential of tourist places to be developed for future sustainable tourist attractions on the seacoast of the Thai Gulf are Talumpuk Cape in Pak Panang, Nakhornsri Thammarat and Saikew Beach in Songkla.

At local level, the community can implement their own tourism strategies such as improving the status of available tourist attractions to be unique, creating tourism teams and network on the seacoast and islands with other tourist attractions in other areas, creating tourism network with the three marine areas, creating tourism network with educational institutions, encouraging local people to be involved in tourism management and developing public relations media and services.

In terms of development policy, there must be strategies which are supported by both government and private sectors. The policy must include organizing more effective and sustainable types of activities at tourist spots such as improving the standard of advertisement, providing useful public utility system which is suitable for local people and the tourist places, providing tourism training for the community, having practical standard that is appropriate for each tourist destination (i.e. the number of tourists allowed to the area and / or the number of activities organized), improving the status of public tourist destinations particularly national parks and reservations, as well as developing appropriate services and expecting more participation in tourist activities by local people.

Keyword:	Sustainable Tourism	Tourism Behavior	Tourism Potential
	Tourism Trend	Andaman Sea	Songkhla Lake
	The Gulf of Thailand		